

greppa näringsen

Greppa Näringsens introduktionskurs för rådgivare 23 oktober 2024

Emma Hjelm
projektledare Greppa Näringsen

Introduktionskursens upplägg

- › Idag 23 oktober. Introduktion av Greppa Näringen och miljö- och klimatutmaningar inom lantbruket idag. Program mellan 8.30 & 12.00
- › Lunch till lunch 4-5 november. Frimurarehotellet i Linköping den 4-5 november
 - › Under två halvdagar i Linköping kommer vi bland annat diskutera jordbrukets utmaningar inom miljö- och klimatområdet och du kommer själv få träna på hur rådgivning inom Greppa Näringen kan planeras.
- › Du behöver vara med vid alla tre kursdagar för att bli godkänd på kursen
- › Cirka 40 personer
- › Frågor i chatten
- › Video på

Varför är vi här?

Syfte

Få kunskap om Greppa Näringsen och rollen som rådgivare i Greppa Näringsen, samt träffa andra i samma situation.

Vad ska vi åstadkomma?

Mål

Du får information om varför Greppa Näringsen finns och vilka utmaningar som finns inom jordbrukets miljö- och klimatpåverkan – hållbarhet!

Du får en introduktion till att vara rådgivare inom Greppa Näringsen – och ska själv få öva

Du kommer kunna teambilda, knyta nya kontakter på andra företag och bli en del av Greppa Näringsen

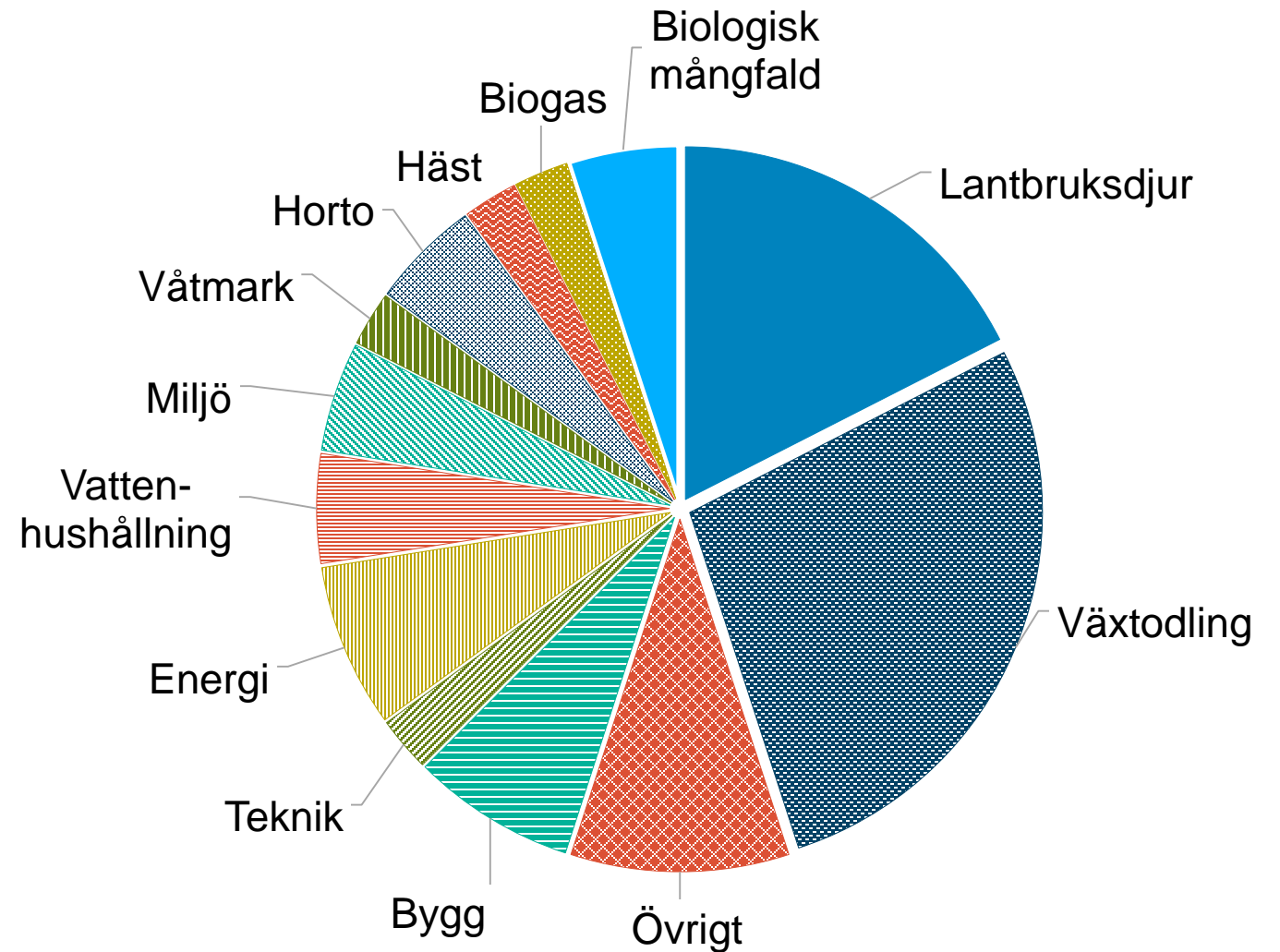
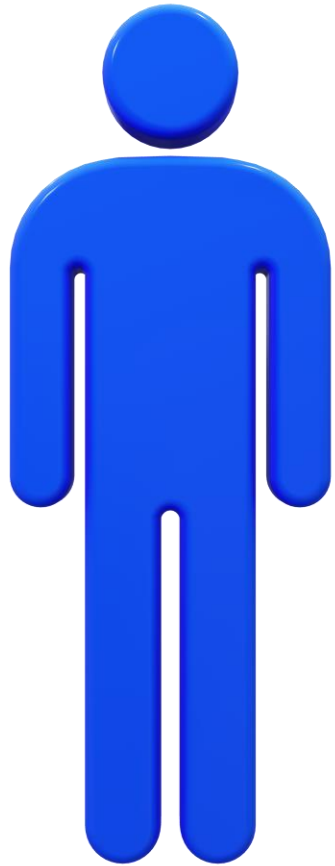
Är jag färdig rådgivare inom Greppa Näringen när jag har gått denna kurs?

- › Att gå **introduktionskursen** är ett krav för att få göra rådgivning inom Greppa Näringen
- › Ditt företag behöver ha **avtal** med länsstyrelsen för att kunna utföra rådgivning inom Greppa Näringen. Det kan gälla enskild rådgivning och kurser eller gruppträffar
- › Du behöver uppnå grundläggande **kompetenskrav** för att bli godkänd rådgivare inom Greppa Näringen
- › För vissa rådgivningsmoduler behöver du även uppnå **särskilda kompetenskrav**

Information om detta hittar du i Greppa Näringens skrift Krav och rekommendationer för Greppa Näringens verksamhet

Vilka är här? Rådgivare inom olika områden

Många sakfrågor ingår i Greppa Näringen

greppa näringen

Vad är Greppa Näringen?

- › Lantbrukets hållbarhetsprojekt!
- › Kostnadsfri rådgivning inom miljö- och klimatområdet som även är lönsam
- › Samverkan mellan Jordbruksverket, LRF, länsstyrelserna och rådgivningsföretagen
- › Finansieras med CAP-pengar, samt nationella pengar för tjänster på Jordbruksverket
 - › Har funnits över 20 år

Greppa Näringsen – i korthet

- › 8900 aktiva medlemmar
 - › 200 rådgivare
 - › 40 rådgivningsföretag
 - › 2000 rådgivningar 2023
- › Utfört över 70 000 rådgivningar
- › Ungefärlig årlig kostnad 50 miljoner
 - › Systematiskt arbetssättet
- › Utgår från företagets förutsättningar
- › Prioriterar med hjälp av rådgivaren
 - › Frivillighet under ansvar
 - › Kostnadsfritt

Året i korthet

300 nya medlemmar i Greppa Näringsen
57,9 miljoner kronor kostade verksamheten
203 rådgivare från 44 företag utförde rådgivningen, varav sju länsstyrelser
2 022 rådgivningar genomfördes totalt under året
153 rådgivningar om våtmark
236 rådgivningar av Klimatkollen
253 startbesök varav 25 startbesök häst
19 fortbildningskurser med totalt 460 deltagare genomfördes
45 Rådgivarnytt till 566 prenumeranter publicerades
88 digitala nyhetsbrev till 2 450 prenumeranter publicerades
42 säsongsnytt till 2 233 prenumeranter publicerades

[Läs mer i Greppa Näringsens verksamhetsberättelse för 2023](#)

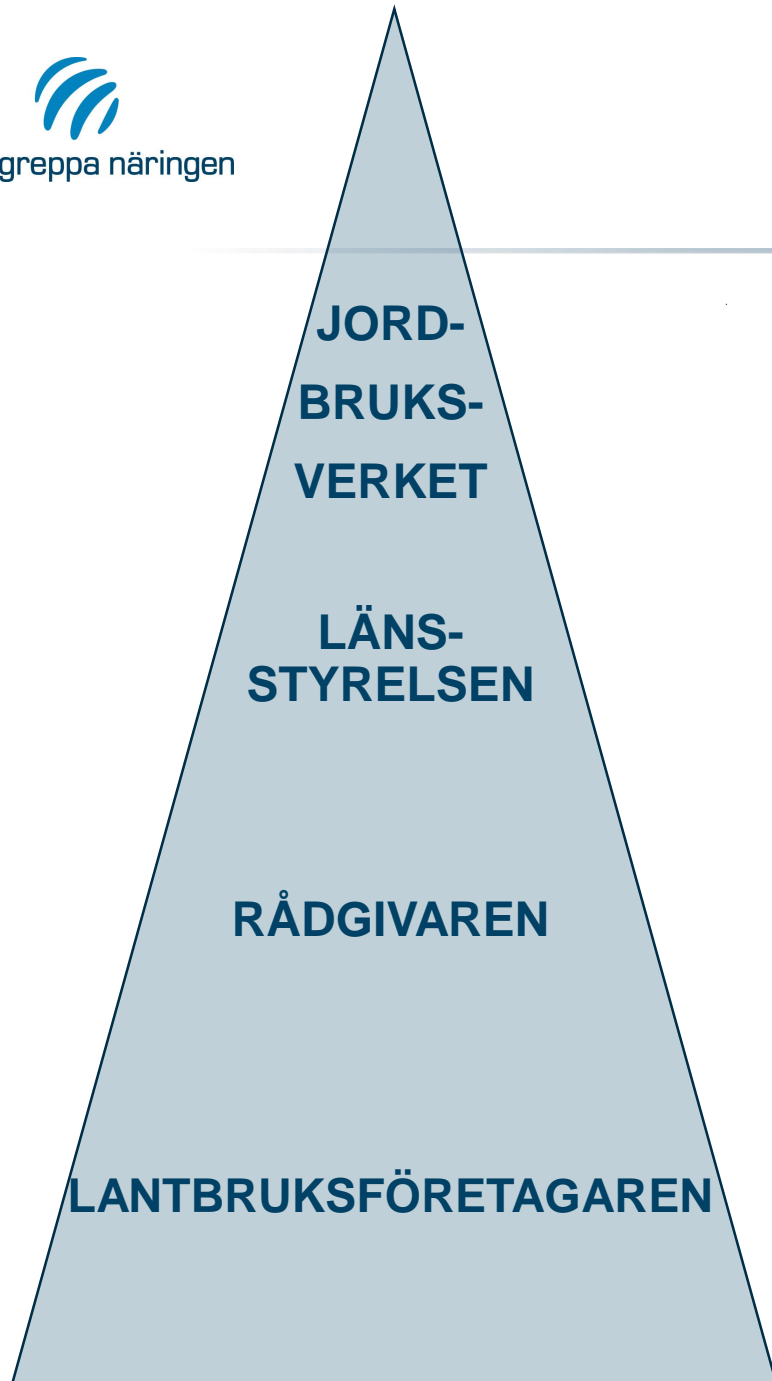
Varför finns Greppa Näringen?

Nationella och internationella mål

- › Svenska mål
 - › Miljömålen (milomal.se)
 - › Ingen övergödning
 - › Giffri miljö
 - › Begränsad klimatpåverkan
 - › Livsmedelsstrategin
 - › Civil beredskap och robust primärproduktion
- › BSAP -Baltic Sea Action Plan, överenskommelse inom HELCOM för att återställa Östersjöns status
- › EU-mål
 - › nitratdirektivet, ramdirektivet för vatten samt "takdirektivet" för utsläpp av ammoniak, direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel, klimatmål, mål för ekologisk produktion, m.m.
- › Globala mål (FN): Agenda 2030

Våra olika roller i Greppa Näringsen

JORD-
BRUKS-
VERKET

LÄNS-
STYRELSEN

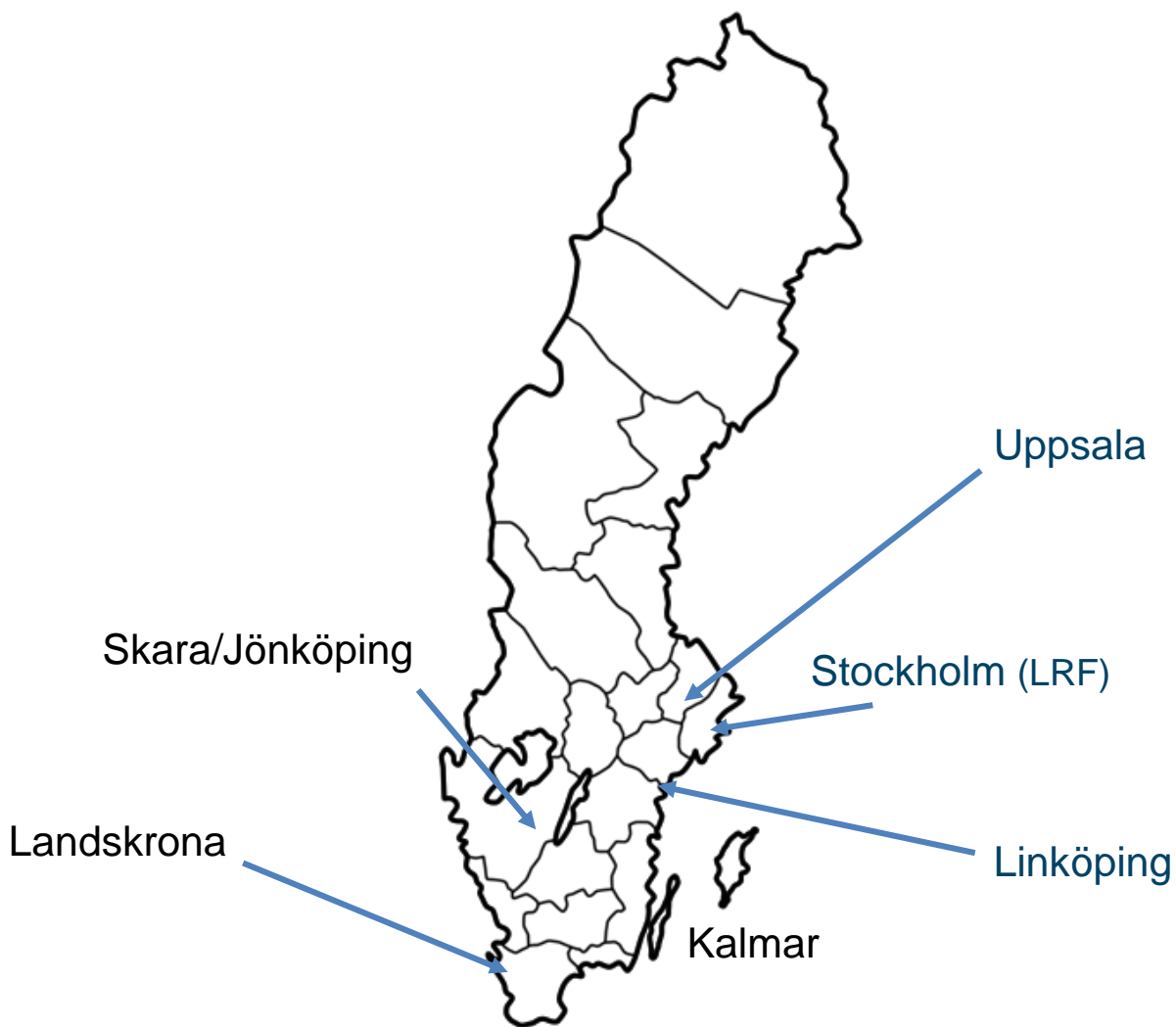
RÅDGIVAREN

LANTBRUKSFÖRETAGAREN

- › Cirka 20 personer på Jordbruksverket + LRF – Greppa Næringsen centralt
- › Utvecklar, utvärderar verksamheten (moduler, verktyg, administrativt system, webbplatser), håller rådgivarkurser och marknadsdör
- › 21 länsstyrelser
- › Upphandlar rådgivning
- › Marknadsför Greppa Næringsen lokalt
- › 200 rådgivare från 40 rådgivningsföretag
- › Utför rådgivning
- › Rapporterar in
- › 14 000 lantbrukare
- › Tar del av rådgivning, kurser och andra tjänster
- › **Genomför åtgärder i sitt lantbruksföretag**

Var finns Greppa Näringsen centralt?

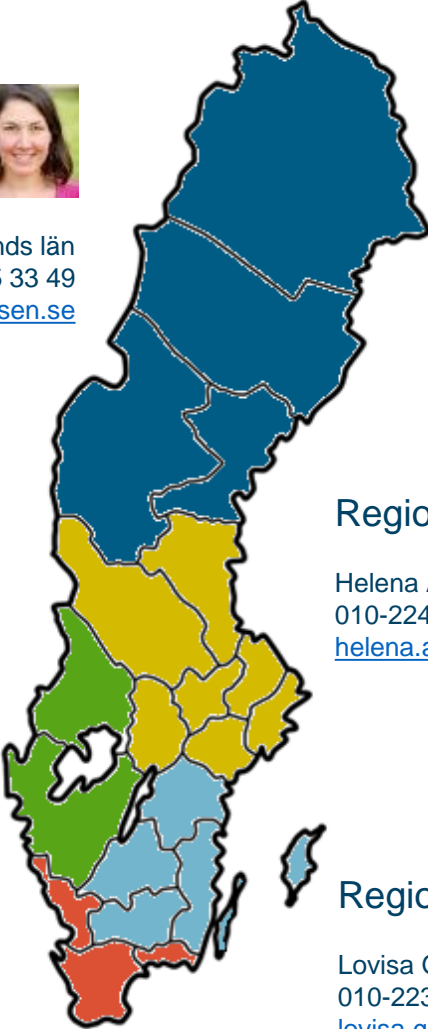

Agnieszka Arvidsson Administratör, Landskrona
Anna Bjuréus Rådgivare Vattenhushållning
Anna Hagerberg Rådgivare klimat, biogas, energi, Landskrona
Caroline Johnsson Rådgivare Vattenhushållning
Caroline Sandberg Rådgivare djur- och klimatfrågor, Jönköping
Maria Källming Rådgivare, Linköping
Emelie Andersson Rådgivare växtnäring, Uppsala
Emma Hjelm, Projektledare Greppa Näringsen, , Landskrona
Gunilla Frostgård, Rådgivare växtnäring, Landskrona
Johan Malgeryd Rådgivare växtnäring, Linköping
Karin Hugosson, kommunikationsansvarig, LRF
Lis Eriksson Rådgivare husdjur och klimat, Skara/Jönköping
Maria Stenberg Rådgivare växtnäring och klimat, Skara
Maria Stoltz Johansson Controller, Jönköping
Pernilla Kvarmo Rådgivare växtnäring, Linköping
Sofie Logardt Rådgivare, Landskrona
Stina Olofsson Projektledare, Landskrona
Ulrika Listh Rådgivare växtnäring, Uppsala
Tellie Karlsson, Rådgivare växtnäring, Kalmar
Thorsten Rahbek-Pedersen Enhetschef, Landskrona
Tilla Larsson Rådgivare Vattenhushållning, Landskrona

Greppa Näringens länssamordnare inklusive fem regionsamordnare

på länsstyrelserna

Region Norr
Hanna Appelros, Länsstyrelsen Jämtlands län
010-225 33 49
hanna.appelros@lansstyrelsen.se

Region Väst
Åsa Flodin, Länsstyrelsen Västra Götaland
010-224 52 39
asa.flodin@lansstyrelsen.se

Region syd
Anders Ericson, Länsstyrelsen Skåne
010-224 13 07
anders.ericson@lansstyrelsen.se

Region Mitt
Helena Åkerhielm, Länsstyrelsen i Örebro län
010-224 84 27
helena.akerhielm@lansstyrelsen.se

Region Öst
Lovisa Granberg, Länsstyrelsen Östergötland
010-223 54 90
lovisa.granberg@lansstyrelsen.se

Greppa Näringens länssamordnare

Stockholm	Cecilia Norén
Uppsala	Asnaketch Woldetensaye
Södermanland	Klas Fredriksson
Östergötland	Lovisa Granberg
Jönköping	Pernilla Ardholt
Kronoberg	Malin Fernholm
Kalmar	Cecilia Kilbride
Gotland	Cecilia Palmén
Blekinge	Per Petersson
Skåne	Anders Ericson
Halland	Gun Wallnedal
Västra Götaland	Åsa Flodin
Örebro	Helena Åkerhielm
Västmanland	Gunnel Wikander
Dalarna	Kristina Homman
Gävleborg	Torbjörn Träff
Västernorrland	Anna Tjell
Jämtland	Hanna Appelros
Norrbottn	Ida Soupanski
Västerbotten	Hanna Lindgren
Värmland	Kajsa Kupiakova

Hur arbetar du som rådgivare inom Greppa Näringen?

Rådgivning till och dialog med lantbrukaren

› Rådgivarens uppdrag:

- › representera Greppa Näringen
- › hitta ett bra arbetssätt
- › motivera till miljö- och klimatåtgärder, robusthet
- › samarbeta med andra rådgivare

› Lantbrukare önskar:

- › information och diskussion om åtgärder som är lönsamma
- › resultat av gårdens arbete + alla gårdar tillsammans

Foto: Pernilla Kvarmo

Systematik - Rådgivning på en mjölk-/ nötköttsgård

INLEDNING

Startrådgivning med växtnäringsbalans

– Rådgivningen inom Greppa Näringen skapar nya idéer och ger kunskap som jag har nytta av i det vardagliga arbetet för att öka lönsamheten, säger Jonny Fredriksson på Lönnemossa gård utanför Falun. Foto: Greppa Näringen

”Det skapar nya idéer och ger kunskap”

RÅD GIVNING

- › Hållbarhetsanalys
- › Utfodring
- › Dränering
- › Grovfoderodling
- › Betesstrategi
- › Energikollen
- › Klimatkollen
- › Upprepad växtnäringsbalans
- › Bygg
- › Växtskydd
- › Fosforstrategi
- › Markpackning
- › Våtmark
- › Klimatkollen upprepning

– Vi har precis gått med i Greppa Näringen. Vi hoppas få mer kunskap och goda råd. Det är intressant att se gården med andra ögon, säger Elin Beckman på Berga gård utanför Nyköping. Foto: Greppa Näringen

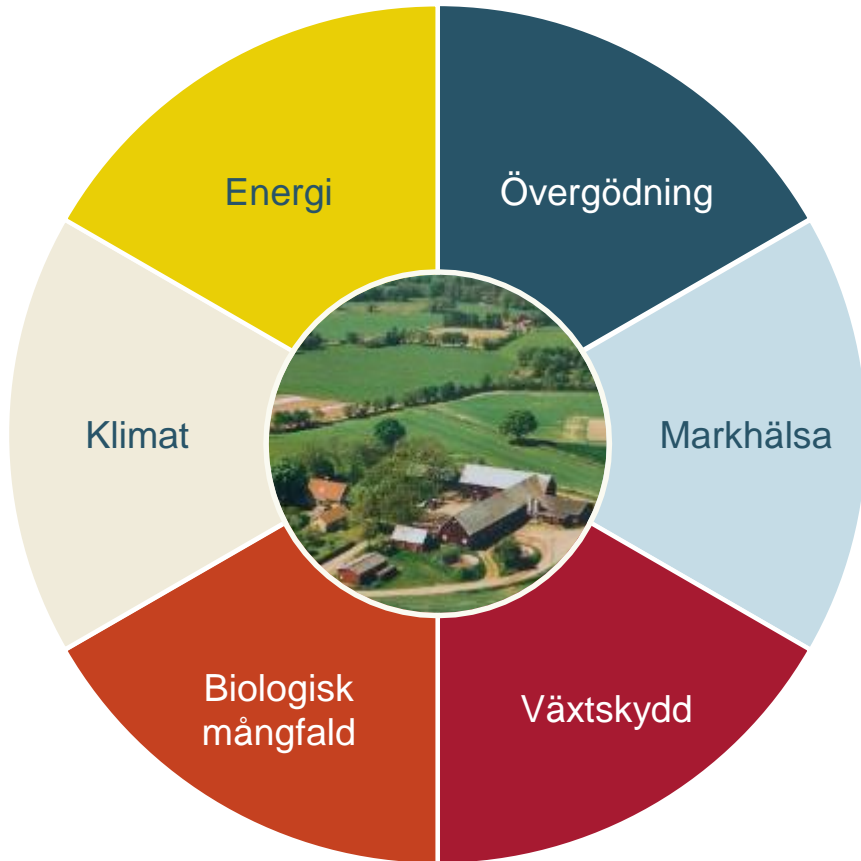
”Vi tjänar på att miljön mår bra”

AVSTÄMNING

Uppföljningsbesök med hållbarhetsanalys

[Läs mer i broschyren Rådgivning 2023-2024](#)

Indikator	Jämför else värde	Gårdens värde	
Övergödning		140	Gul
Överskott av N i gårdsbalans, kg/ha	132	2	Röd
Överskott av P i gårdsbalans, kg/ha	-10	30	Grön
Överskott av K i gårdsbalans, kg/ha	47	28	Gul
Kväveutskning, kg/ha	16-40	44,0	Gul
Kväveeffektivitet i utfodringen, %	47	0%	Röd
Ammoniakavgång, kg/ha		83%	Grön
Andel precisionsgödslad höstbetareal, %			
Övriga åtgärder, %		64%	Gul
Markhälsa			
Utförda åtgärder, %			
Växtskydd			
Utförda åtgärder, %		75%	Röd
- Hantera		50%	Röd
- Förebygga		55%	Gul
- Bevaka		50%	Gul
- Behovsanpassa			
- Följ upp			
Biologisk mångfald			
Utförda åtgärder, %		53%	Gul
- Pollinerande insekter		56%	Gul
- Nyttodjur		50%	Gul
- Fåglar		50%	Gul
- Falvit			
- Bete			
Klimat		1400	
Gårdens totala klimatavtryck, tonCO ₂ e		1,1	Röd
Klimatavtryck per kg, CO ₂ e/kg	1,00		
- mjölk		100	Grön
- korn			
- ensilage, blandvall			
Andel BAT-gödsel			
Sojanvändning		100	Grön
Energi	170,0	50	Gul
Energilåmning per kg produkt, kWh/kg		50	Gul
Andel förnybart drivmedel, %		50	Gul
Andel förnybar el, %			
Producerar förnybar energi, kWh			

Hur vet man vad som krävs för en viss rådgivningsmodul i Greppa Näringen?

Krav och
rekommendationer för
Greppa Näringens
verksamhet

1C - Hållbarhetsanalysen

1C Hållbarhetsanalysen	
Rådgivningsmodulens inriktning:	Alla som gjort en växtnäringsbalans för max två år sedan (fås tex. i 1Aa, 10B, 10D, 40B)
Beräknad tidsåtgång inkl. för-/efterarbete:	7-8 tim
Särskild klimatkompetens:	Önskvärd
Punkt	Innehåll
Översiktlig beskrivning	En Hållbarhetsanalys görs utifrån indikatorområdena Övergödning, Klimat, Energi, Markhälsa, Biologisk mång-fald och Växtskydd. Tillsammans beslutar man om de viktigaste områdena för fortsatt rådgivning inom Greppa Näringen om det är aktuellt. Då görs en ny rådgivningsplan för de kommande tre åren.

...

Resultat och krav på dokumentation	Rådgivningsdokumentet ska innehålla: <ul style="list-style-type: none"> • Resultatsida för de olika hållbarhetsområdena samt relevanta jämförelser mot andra gårdar • Valda hållbarhetsområden där det finns möjligheter till förbättring genom miljöåtgärder • Preliminärt datum för uppföljande samtal (1D)
Krav på rapportering till GNW-adm	Registrera rådgivningstillfället <ul style="list-style-type: none"> • Resultat från indikatorer i Hållbarhetsanalysen • Valda hållbarhetsområden där det finns möjligheter till förbättring genom miljöåtgärder. • Om rådgivningsplanen eller bakgrundsbeskrivningen har ändrats ska det registreras. • Preliminärt datum för uppföljande samtal (1D)

Vem är lantbruksföretagaren i Greppa Näringen?

- › Enskild rådgivning inom Greppa Näringen ska i första hand riktas till lantbruksföretag med minst

15 djurenheter eller 50 ha åkermark

- › ... eller har 10 hästar
- › ... eller specialodling
- › ... eller önskar rådgivning om våtmark
- › ... eller finns i vattenskyddsområde eller särskilt prioriterat omr.

Frågor ställer du till din länsstyrelse

- › Kursverksamhet och fältträffar är alla välkomna till

Visste du...

... att 1,2 miljoner hektar åker finns på gårdar vars brukare deltar, eller har deltagit, i Greppa Näringen, 47 % av den svenska åkerarealen

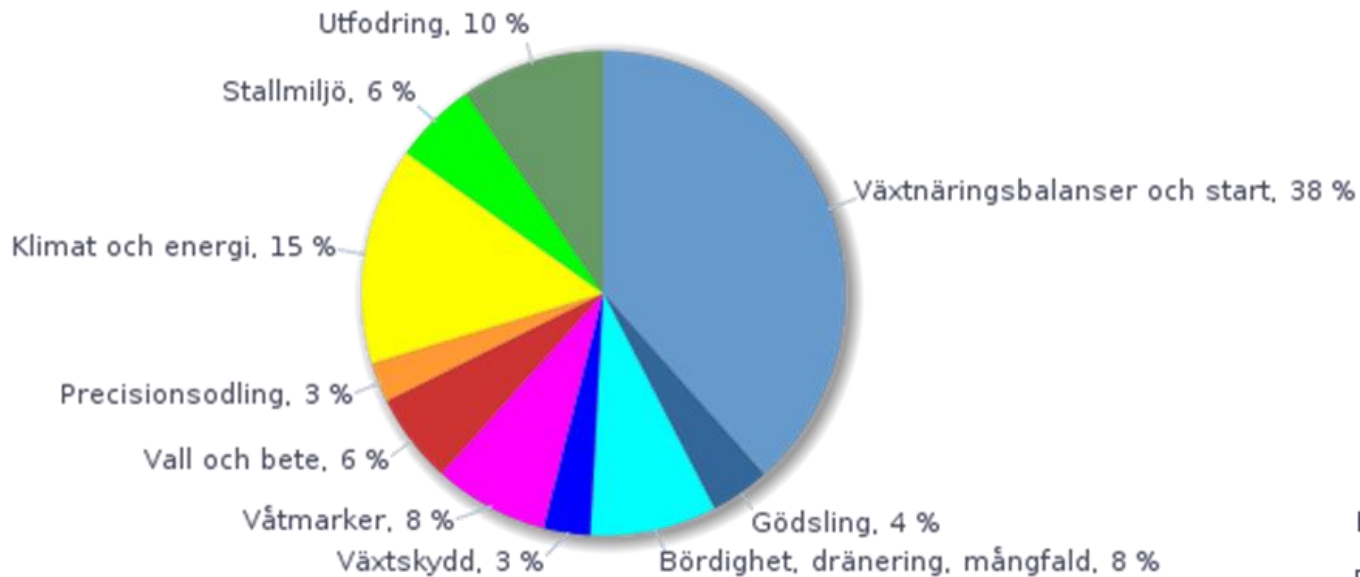
8900 lantbrukare är idag aktiva rådgivnings-medlemmar

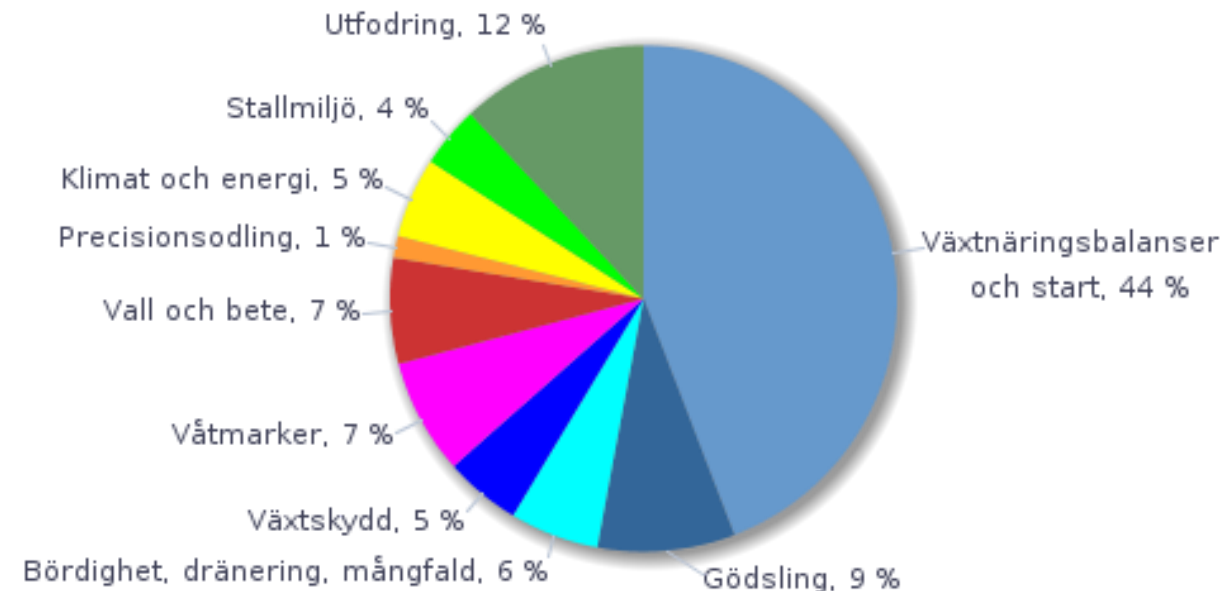
Foto: Pernilla Kvarmo

Gårdsbesök med brett innehåll

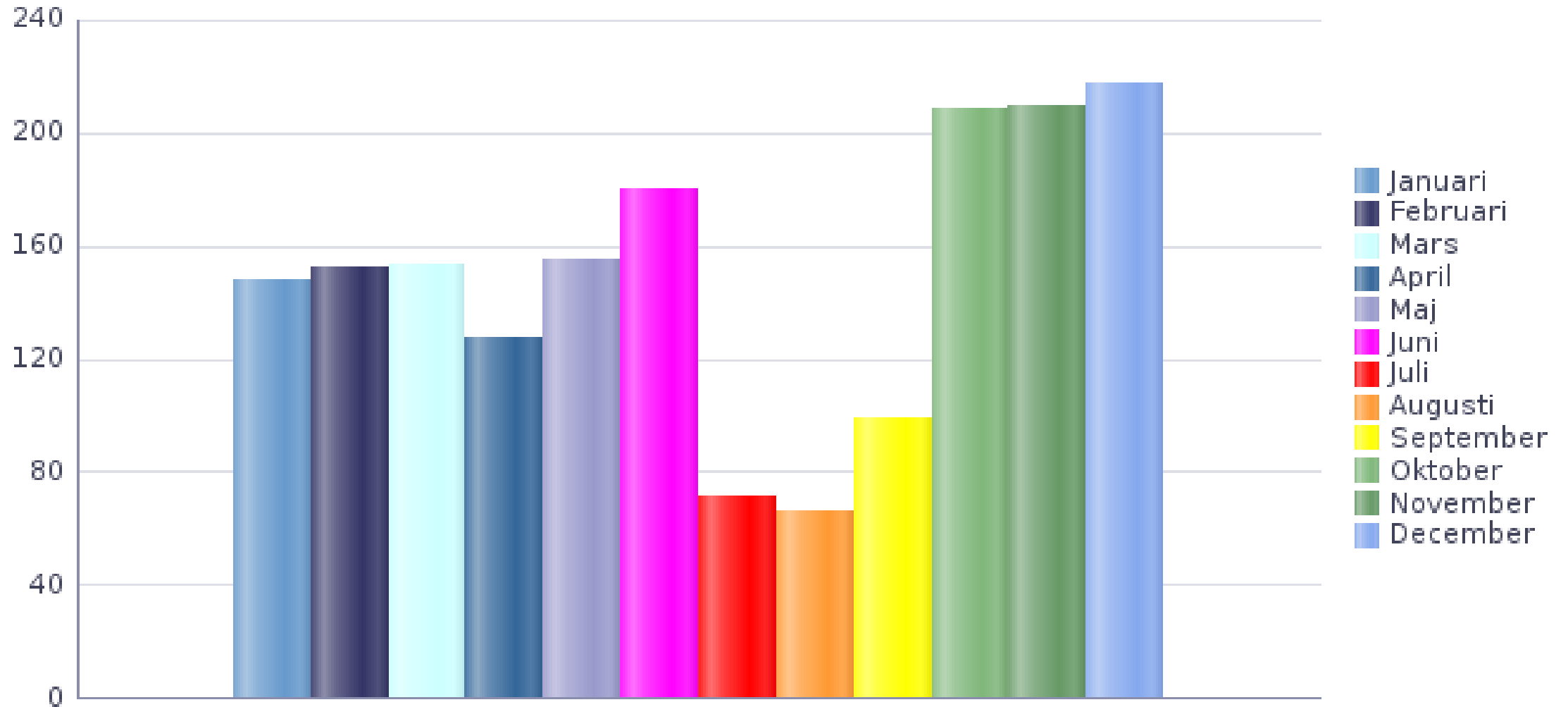
2000 rådgivningsbesök 2023

Totalt över 70 000 rådgivningsbesök

Rådgivningens fördelning över året

Vad gör rådgivningen för skillnad?

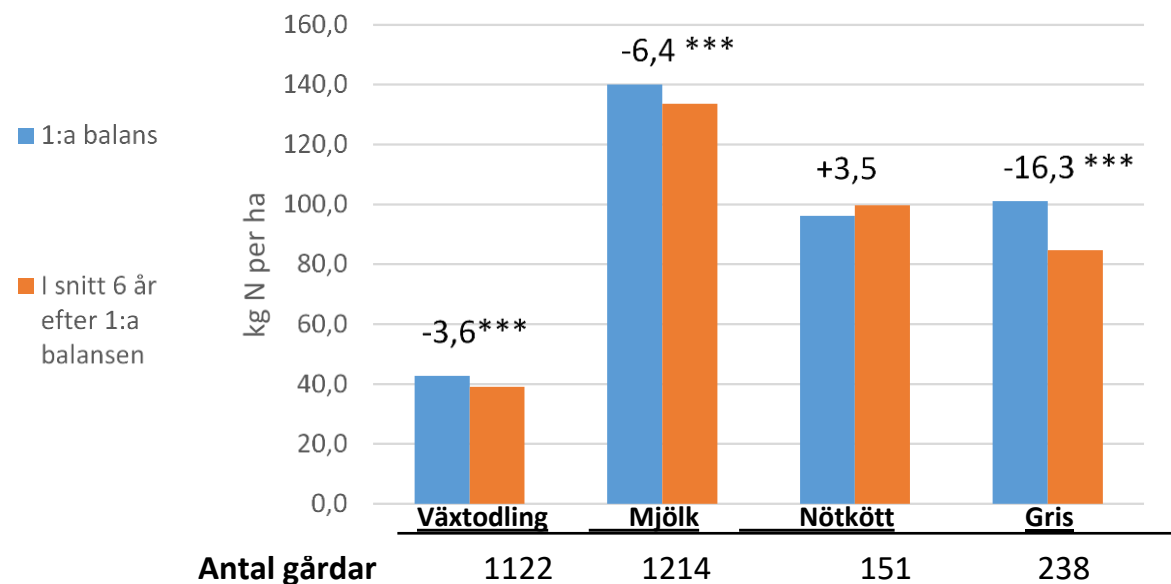

Ger Greppa Näringens rådgivning någon effekt?

- › Uppföljning av rådgivningsmoduler
 - › Insamlad data
 - › Enkäter
- › Andras utvärderingar
- › Miljöövervakning av andra myndigheter
- › Nöjdhet

Kväveöverskott vid första och senaste växtnäringsbalansen konventionella gårdar

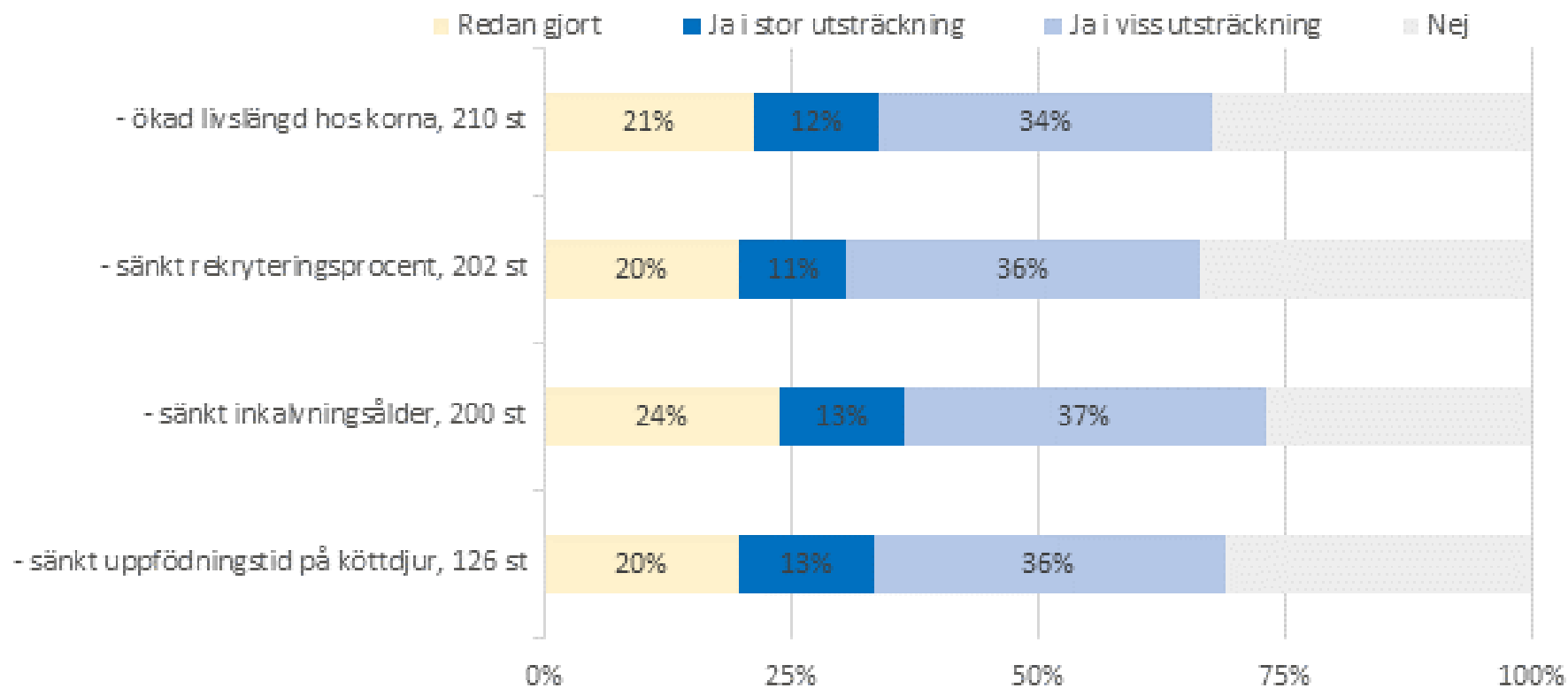
hänsyn till årsmån och jämförelsevärde	Växtodling	Mjök	Nötkött	Gris
	-2,0	-6,0	1,4	-11,4

* Är bara beräknat på de produktionsgrenar med stor andel växtodling, nämligen Växtodling och Gris

Statistisk skillnad *** = p<0,001, ** = p< 0,01, * = p<0,05

Uppföljning av Klimatrådgivning exempel

Sedan jag fick rådgivning i Greppa Näringens Klimatkollen har jag ökat effektiviteten genom ...

Sedan jag gick med i Greppa Näringen har jag, för att bestämma strategier för skadegörare och ogräsbekämpning, samt för att följa upp dem, ökat användningen av:

...obesprutade rutor i fält, 127 st

...material från behörighetsutbildningen, 122 st

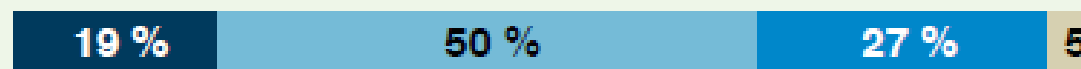
...information på webben t.ex. från Växtskyddscentralerna, 128 st

... jämförelse mellan behandlad och obehandlad yta i fältet, 126 st

Jag följer rekommenderat odlingsintervall för de grödor jag odlar, 86 st

Redan gjort
 Ja i stor utsträckning
 Ja i viss utsträckning
 Nej

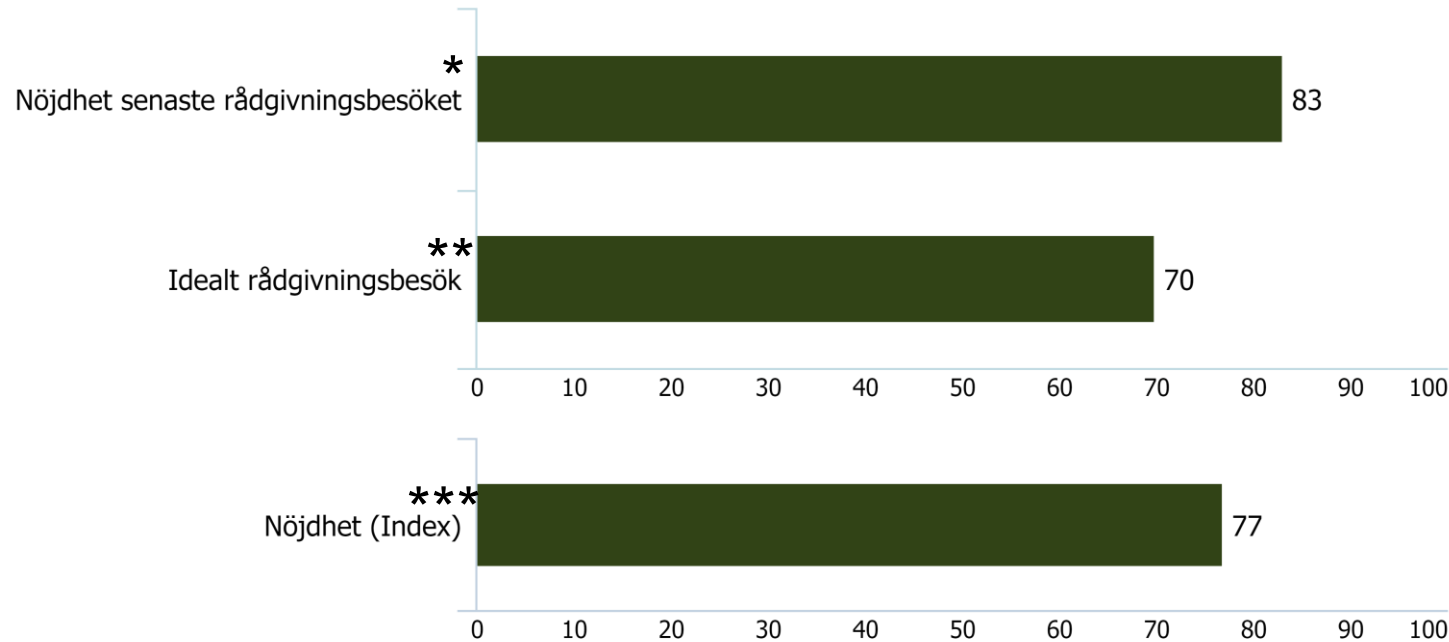
Jordbruksverket Greppa Näringen

Q1 & Q2 2024

GENOMFÖRD AV ORIGO GROUP
SEPTEMBER 2024

Origo Group

Index totalt - Nöjdhet

Indexklassificering:

< 49 = Mycket lågt
50 – 59 = Lågt
60 – 69 = Godkänt
70 – 79 = Högt
80 > = Mycket högt

* = Hur nöjd är du med det senaste rådgivningsbesöket? (Indexskala 0-100)

** = Om du föreställer dig ett rådgivningsbesök som är perfekt på alla sätt. Hur pass nära eller långt ifrån det idealet tycker du att ditt senaste rådgivningsbesök i Greppa Näringen ligger? (Indexskala 0-100)

*** = Nöjdhet senaste besöket+Idealt/2 (Indexskala 0-100)

Område	Nöjdhet 2024 (medel)
Kunskap	4,6
Ansvar	4,5
Engagemang	4,6
Framåtanda	4,3
Bemötande	4,7
Förmåga att förmedla kunskap	4,4